

IZVJEŠĆE ZA 2014.

**Porodi u zdravstvenim ustanovama u
Hrvatskoj 2014. godine**

**HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

2015.

**HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

**Porodi u zdravstvenim ustanovama u
Hrvatskoj 2014. godine**

*Childbirths in healthcare institutions
in Croatia in 2014*

Autori:

Doc. dr. sc. Urelija Rodin, dr. med.

Suradnici:

Dubravka Belić, viši statističar

Zdenka Lesjak, administrator

Grafička priprema:

Mario Hemen, ing.

Zagreb, 2015.

Sadržaj

Podaci o rođenima u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj prema prijavama poroda u 2014. godini	4
Porodi u zdravstvenim ustanovama u 2014. godini prema dobi majke	4
Porodi u rodilištima Hrvatske u 2014. godini prema redu rođenja	8
Antenatalna skrb	11
Porodi prema načinu završetka	12
Porodna težina živorođenih	14
Trudnoće prema broju plodova i ishodu.....	15
Maternalna smrtnost	15
Perinatalna smrtnost.....	16

Podaci o rođenima u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj prema prijavama poroda u 2014. godini

U 2014. godini u rodilištima Hrvatske je ukupno registrirano 39.132 poroda s 39.788 ukupno rođenih. Od 39.788 ukupno rođenih je 39.631 živorođenih i 157 mrtvorodenih, a od živorođenih je u prvih sedam dana života ukupno umrlo 129 novorođenčadi. Rodilišni podaci se odnose na sve rođene u zdravstvenim ustanovama neovisno o državi prebivališta majke te od 39.132 roditelja nije poznata županija ili država stalnog prebivališta za 157, a 97 su strankinje.

Podaci iz zdravstvenih ustanova su odraz rada rodilišta i razlikuju se po metodologiji prikupljanja te po broju rođenih od podataka Državnog zavoda za statistiku koji se, prema UN-ovoj i EUROSTAT-ovoj metodologiji (primijenjeno u Hrvatskoj od 1998. godine), odnose na djecu čije majke imaju stalno prebivalište u Hrvatskoj i nisu bile odsutne iz zemlje dulje od jedne godine, kao i djecu majki koje nemaju stalno prebivalište u Hrvatskoj, ali na području Hrvatske borave jednu godinu ili dulje. Prema ovom izvoru, u Hrvatskoj je u 2014. godini registrirano 39.631 živorođenih (tablica 1.).

Tablica 1. Broj poroda, ukupno rođenih i živorođenih registriran u rodilištima Hrvatske 2014. godine

GODINA	Broj poroda	Broj ukupno rođenih	Broj živorođenih
2014.	39.132	39.788	39.631
2014.*		39.716	39.566

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2015. g (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2014. godinu- prethodni podaci)

* podaci Državnog zavoda za statistiku, prema EUROSTAT metodologiji (prema prebivanju majke u Hrvatskoj godinu ili dulje)

Napomena: Rodilišni podaci uključuju sve porode u zdravstvenim ustanovama, neovisno o državi prebivališta majke

Porodi u zdravstvenim ustanovama u 2014. godini prema dobi majke

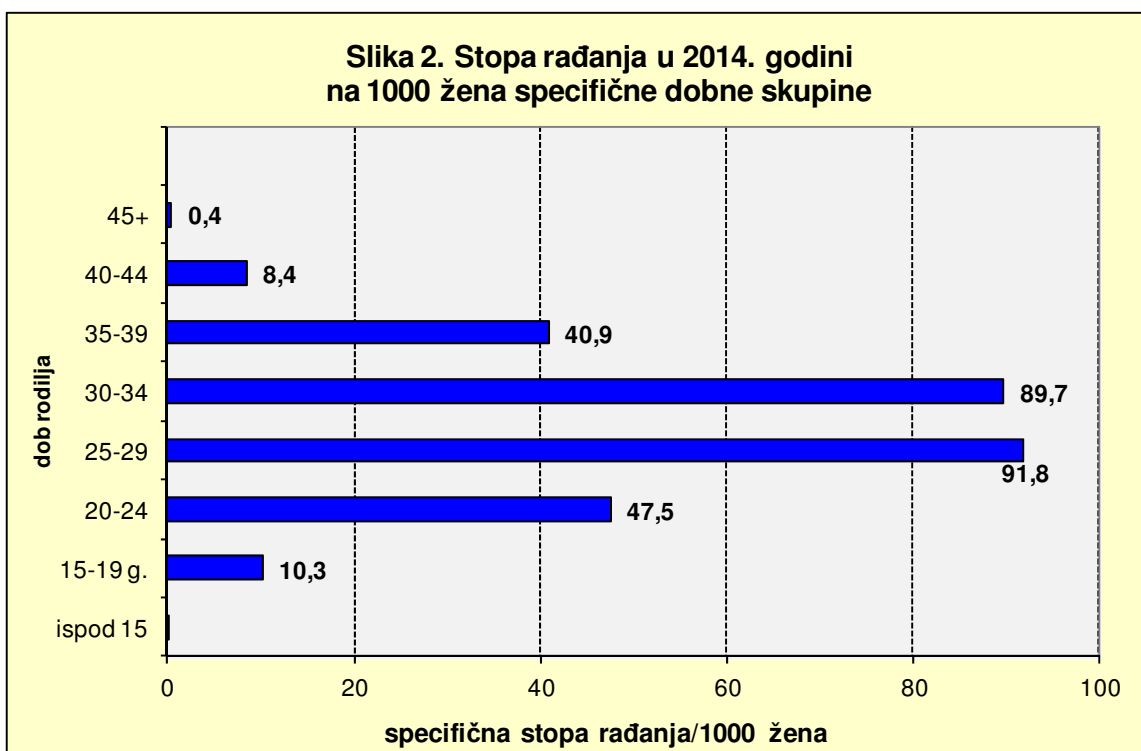
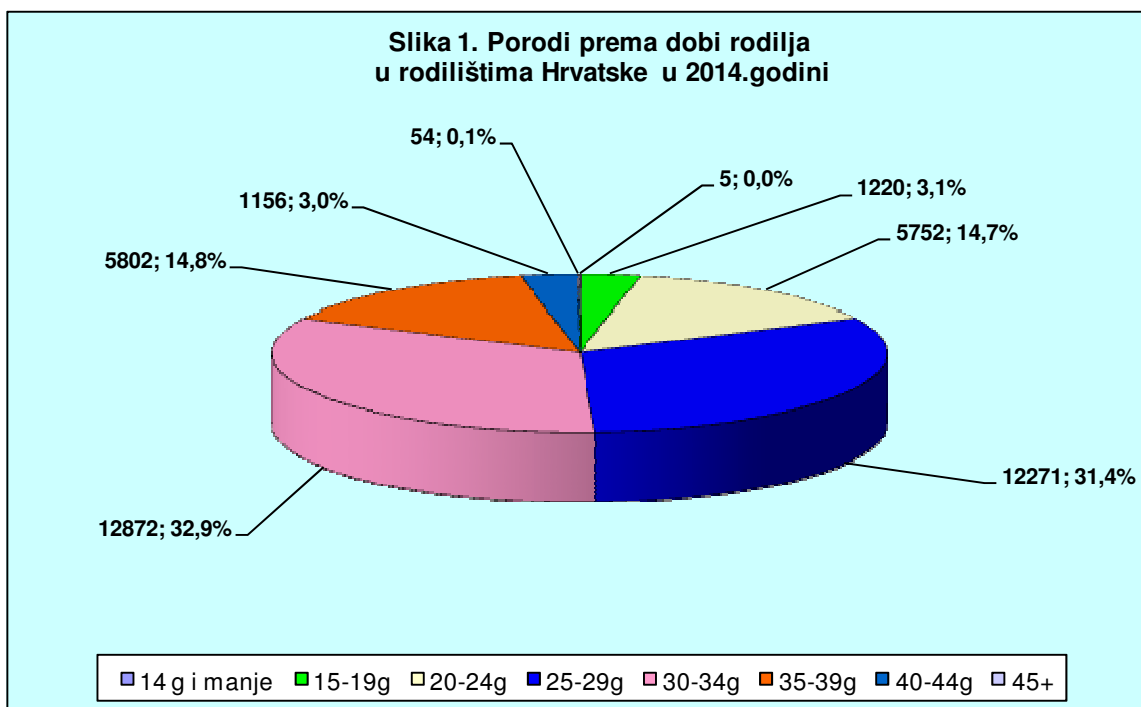
Prema dobi majke, najveći udio u porodima od 32,89% odnosi se na skupinu roditelja starih 30-34 godina, slijede porodi od majki u dobi 25-29 godine u udjelu od 31,36%, 14,83% poroda je od majki u dobi 35-39 godine, a svi ostali porodi su u znatno manjem udjelu (tablica 2. i slika 1.).

Tablica 2. Rodilje prema dobi u rodilištima Hrvatske u 2014. godini

Dob roditelje	≤14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	≥ 45	nepoznato	ukupno
	5 0,01%	1.220 3,12%	5.752 14,7%	12.271 31,36%	12.872 32,89%	5.802 14,83%	1.156 2,95%	54 0,14%	0 0,0%	39.132 100%

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2015. g (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2014. godinu)

Najučestaliji su porodi u dobi 25-29 godina (91,8 poroda na 1.000 žena te dobi) i porodi u dobi 30-34 godine (89,7 poroda/1.000). Trend smanjenja rađanja u mlađim dobnim skupinama i porasta rađanja u dobi iznad 35 godina karakterističan za razvijene zemlje nalazimo i u Hrvatskoj. Tako je u 2014. godini bilo 47,5 poroda/1.000 u dobi 20-24 godine, a u 2013. godini 49,4/1.000. U žena 35-39 godina zabilježen je porast u odnosu na 2013. godinu, s 39,4/1.000 na 40,9/1.000 žena te dobi. Nakon 40 godina su porodi sporadični te je bilo 8,4 poroda /1.000 žena u dobi 40-44 godine, 0,4/1.000 žena u dobi 45-49 godina. U dobi 15-19 godina je bilo 1.220 poroda odnosno u 10,3/1.000 djevojaka. Bilo je i 5 poroda u dobi ispod 15 navršениh godina.

Porodi u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj 2014. godine

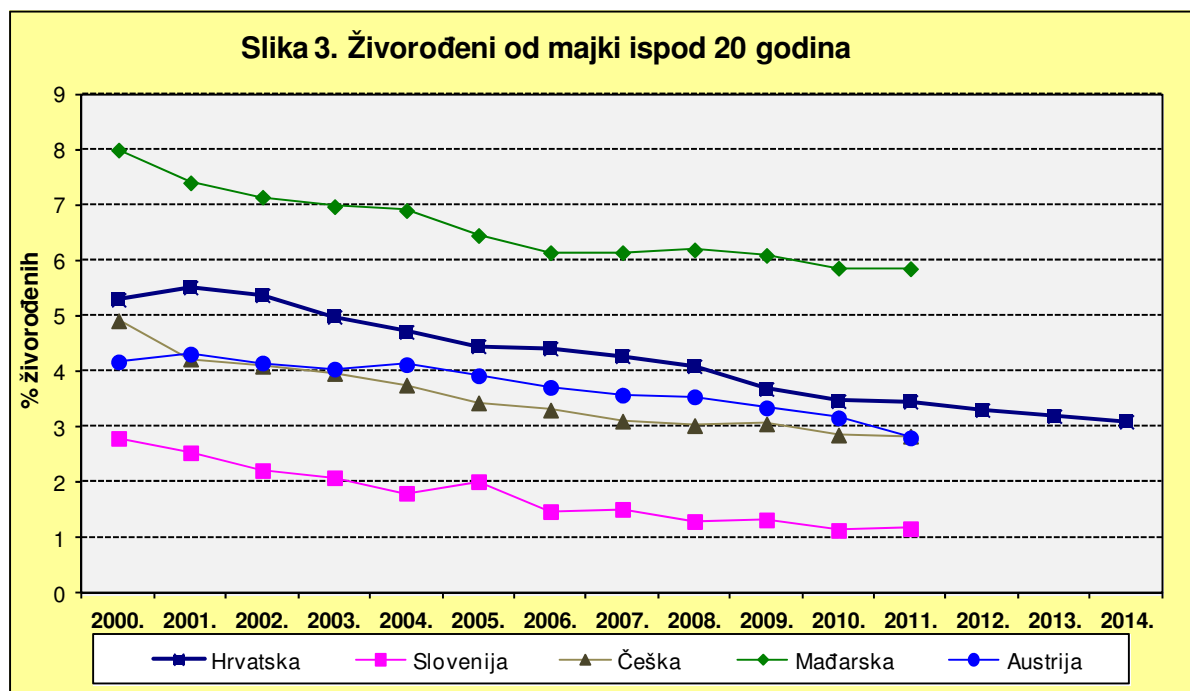
Promjene socijalno-kulturnih značajki i životnog standarda stanovništva nisu samo bitno utjecale na sveukupnost vitalnih događaja (rađanja i umiranja), nego i na odluku o dobi rađanja. U zadnjih desetak godina ove promjene, karakteristične za gospodarski razvijene zemlje nalaze se i u nekim post-tranzicijskim zemljama među kojima je i naša zemlja. Prvi put u 2005. godini, a potom i u svim narednim godinama nalazimo da je broj rođenih na 1.000 žena fertile dobi viši u skupini žena 30-34 godine nego u skupini žena u dobi 20-24 godine, s trendom porasta. To pokazuje da se sve manji broj žena opredjeljuje za rađanje u dobi najoptimalnijoj za rađanje, prema biološkim i medicinskim kriterijima.

Trend smanjenja rađanja u dobi ispod 20 godina je nastavljen i 2014. godine te je bilo 54 poroda manje u dobi majki ispod 20 godina u odnosu na 2013. godinu. Trend smanjenja rađanja u mlađim dobnim skupinama (dob ispod 20 godina) i porasta rađanja u dobi iznad 35 godina nalazimo i u drugim europskim državama (tablice 3. i 4.; slike 3. i 4.). U Hrvatskoj je, prema podacima HZJZ-a i DZS-a, udio živorođenih od majki ispod 20 godina u 2014. godini 3,09%. Istovremeno, broj i udio živorođenih od majki iznad 35 godina je u porastu i u 2014. godini je, prema DZS-u, 18,1% svih živorođenih bilo od majki starijih od 35 godina.

Tablica 3. Udio živorođenih od majki ispod 20 godina

godina	Hrvatska	Slovenija	Češka	Mađarska	Austrija
1995.	5,96	4,98	11,04	11,53	4,39
1996.	5,89	4,2	9	10,96	3,95
1997.	5,43	3,57	7,65	10,22	4,01
1998.	5,25	3,34	6,67	9,43	4,03
1999.	5,42	3,19	5,98	8,43	3,97
2000.	5,29	2,79	4,91	7,99	4,17
2001.	5,51	2,53	4,22	7,4	4,31
2002.	5,37	2,21	4,09	7,14	4,15
2003.	4,98	2,08	3,96	6,97	4,04
2004.	4,71	1,8	3,75	6,9	4,12
2005.	4,45	2,01	3,43	6,45	3,92
2006.	4,41	1,47	3,3	6,14	3,71
2007.	4,27	1,51	3,10	6,14	3,57
2008.	4,09	1,29	3,02	6,19	3,54
2009.	3,68	1,32	3,05	6,09	3,34
2010.	3,46	1,13	2,85	5,86	3,16
2011.	3,45	1,16	2,83	5,85	2,80
2012.	3,30	1,01	2,82	6,08	2,59
2013.	3,19		2,65	6,53	2,37
2014.	3,09				

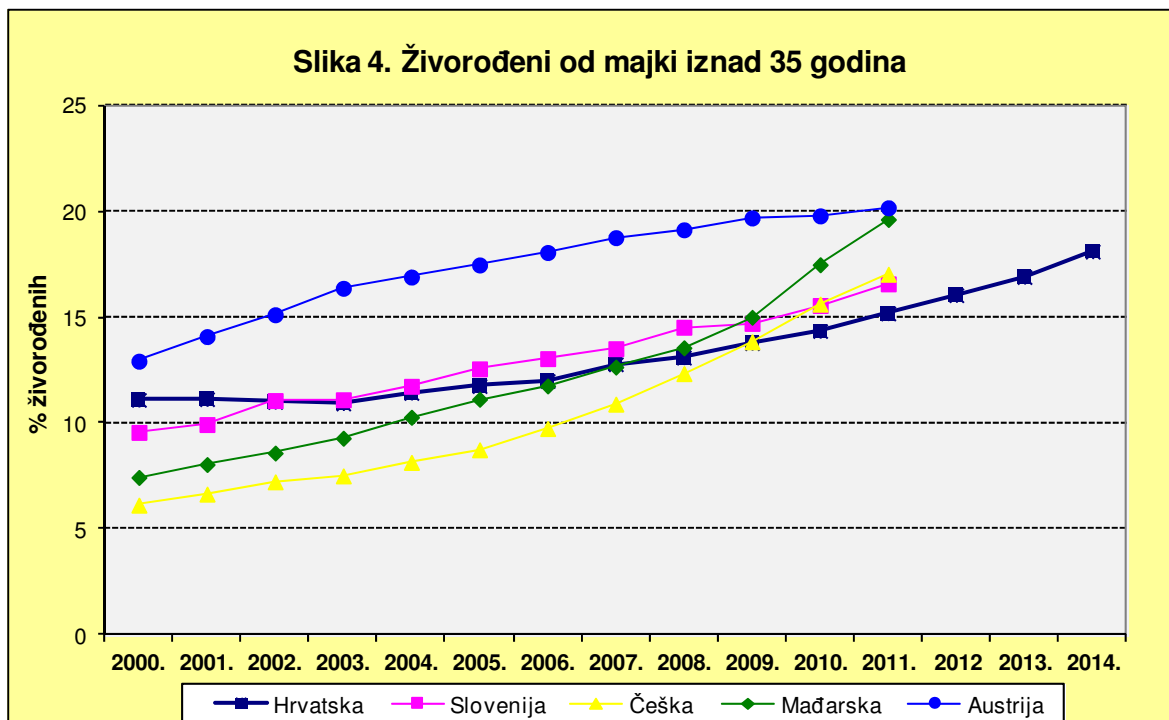
Izvori podataka: «Zdravlje za sve» baza podataka, Svjetska zdravstvena organizacija, rujan 2015. godine
Državni zavod za statistiku, interna dokumentacija, 2015. godine

Tablica 4. Udio živorođenih od majki u dobi 35 godina i više

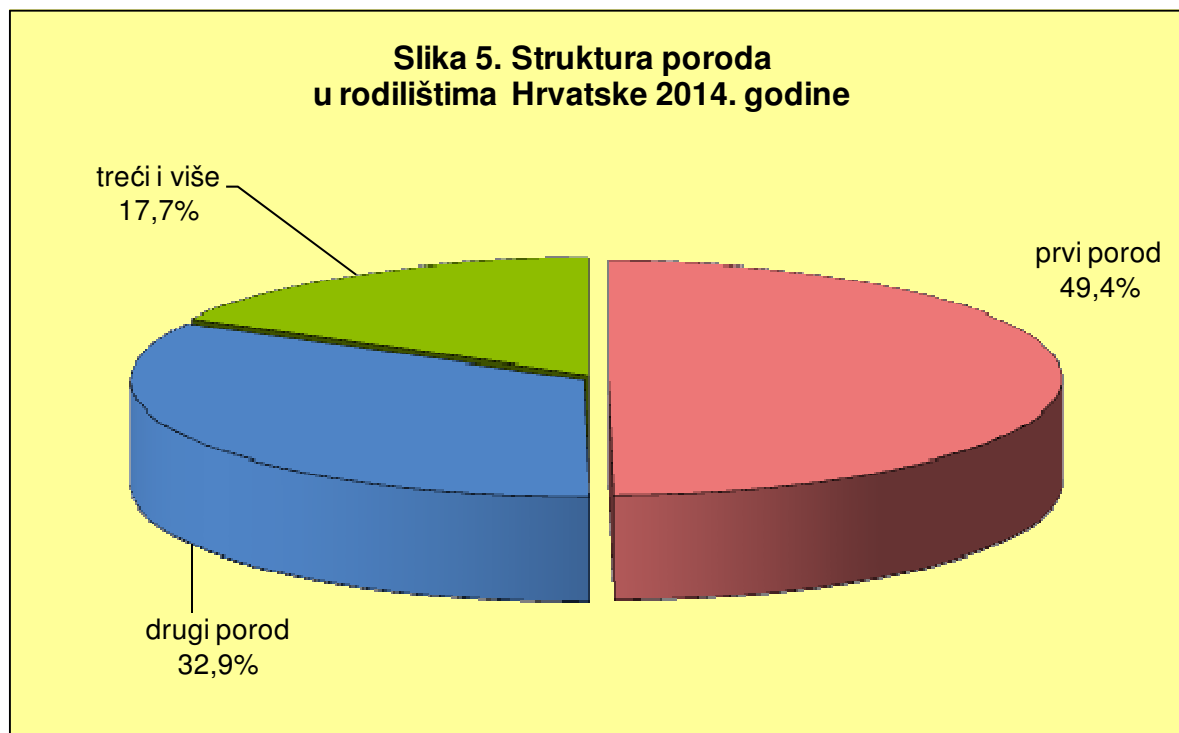
godina	Hrvatska	Slovenija	Češka	Mađarska	Austrija
1995.	9,16	7,01	4,54	6,94	8,98
1996.	10,23	7,32	4,78	6,96	9,66
1997.	10,92	8,05	4,97	7,05	10,80
1998.	10,84	8,85	5,24	6,88	11,31
1999.	10,68	8,71	5,57	7,02	12,51
2000.	11,10	9,57	6,13	7,44	12,93
2001.	11,13	9,94	6,65	8,05	14,09
2002.	11,00	11,07	7,23	8,59	15,12
2003.	10,93	11,11	7,51	9,29	16,37
2004.	11,43	11,74	8,15	10,28	16,90
2005.	11,75	12,57	8,74	11,13	17,47
2006.	11,99	13,05	9,75	11,76	18,06
2007.	12,78	13,52	10,90	12,65	18,76
2008.	13,10	14,53	12,34	13,56	19,13
2009.	13,78	14,71	13,84	15,00	19,69
2010.	14,35	15,56	15,62	17,48	19,79
2011.	15,18	16,58	17,03	19,62	20,17
2012.	16,04	17,13	18,20	20,97	20,24
2013.	16,95		19,62	22,29	20,50
2014.	18,10				

Izvor podataka: «Zdravlje za sve» baza podataka, Svjetska zdravstvena organizacija, rujan 2015. godine
 Državni zavod za statistiku, interna dokumentacija, 2015 godine

Porodi u rodilištima Hrvatske u 2014. godini prema redu rođenja

Najviše je registrirano prvih poroda, u udjelu od 49,4% (ukupno 19.325), poroda drugih po redu je bilo 32,9% (ukupno 12.879), trećih po redu ili višeg reda rođenja 17,7% (ukupno 6.928) – slika 5.

U odnosu na 2013. godinu, smanjen je broj poroda u apsolutnom iznosu ukupno za 296 (0,8%) - tablica 5. U 2014. godini je udio poroda prvih po redu nešto manji, drugih poroda i višeg reda rođenja nešto veći.

Tablica 5. Rodilje u rodilištima Hrvatske prema broju ranijih poroda u razdoblju od 2001. do 2014. godine

godina	ukupno rodilja	prvorotke	drugorotke	treće i višerotke
2001.	38.666 100%	18.289 47,29%	12.468 32,25%	7.909 20,45%
2002.	39.408 100%	18.309 46,46%	13.528 34,32%	7.571 19,21%
2003.	38.925 100%	18.732 48,12%	13.174 33,84%	7.019 18,03%
2004.	40.211 100%	19.498 48,49%	13.470 33,50%	7.243 18,01%
2005.	42.248 100%	19.851 46,99%	14.238 33,70%	8.159 19,31%
2006.	41.323 100%	19.682 47,63%	13.933 33,72%	7.708 18,65%
2007.	41.711 100%	19.976 47,89%	13.995 33,55%	7.740 18,56%
2008.	43.336 100%	20.821 48,0%	14.615 33,7%	7.900 18,2%
2009.	44.068 100%	21.147 48,0%	14.843 33,7%	8.078 18,3%
2010.	42.688 100%	20.995 49,2%	14.202 33,3%	7.491 17,6%
2011.	40629 100%	20.652 50,8%	13.166 32,4%	6.811 16,8%
2012.	41.091 100%	20.852 50,7%	13.322 32,4%	6.917 16,8%
2013.	39.428 100%	20.123 51,0%	12.721 32,3%	6.584 16,7%
2014.	39.132 100%	19.325 49,4%	12.879 32,9%	6.928 17,7%

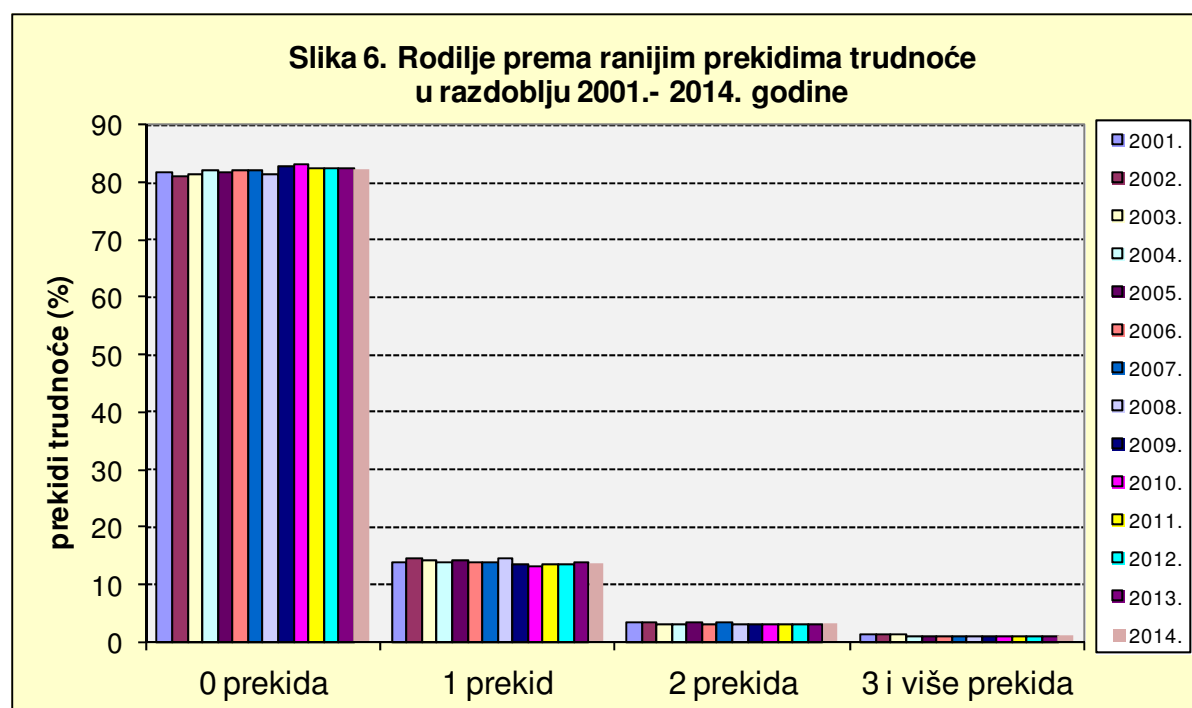
Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2015. godine (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2014. godinu)

Od 2001. godine više od 80% rodilja je bilo bez ranijeg prekida trudnoće. Udio rodilja s jednim prekidom trudnoće je u istom razdoblju 13-14%, a udio rodilja s dva i više namjernih prekida stagnira i 2014. godine iznosi 4,1%. U 2014. godini je bilo 32.237 rodilja bez prekida trudnoće (82,37%), 5.308 s jednim prekidom trudnoće (13,6%), 1.187 (3,03%) s dva prekida i 400 rodilja s više ranijih prekida trudnoće (1,02%) – tablica 6. i slika 6.

Tablica 6. Rodilje prema broju ranijih prekida trudnoće u razdoblju od 2001. do 2014. godine

godina	ukupno rodilja	0 dosadašnjih prekida	1 prekid trudnoće	2 prekida trudnoće	3 i više prekida trudnoće
2001.	38.666 100%	31.583 81,68%	5324 13,77%	1283 3,32%	476 1,23%
2002.	39.408 100%	31.913 80,98%	5.715 14,50%	1316 3,34%	464 1,17%
2003.	38.925 100%	31.696 81,43%	5.562 14,29%	1.231 3,16%	436 1,12%
2004.	40.211 100%	33.009 82,09%	5.538 13,77%	1.246 3,09%	418 1,03%
2005.	42.248 100%	34.493 81,64%	5.985 14,17%	1.378 3,26%	392 0,93%
2006.	41.323 100%	33.875 81,98%	5.729 13,85%	1.302 3,15%	417 1,01%
2007.	41.711 100%	34.197 81,99%	5.773 13,84%	1.338 3,21%	403 1,00%
2008.	43.336 100%	35.329 81,52%	6221 14,36%	1.347 3,10%	439 1,01%
2009.	44.068 100%	36.471 82,76%	5.877 13,33%	1.276 2,90%	434 0,98%
2010.	42.688 100%	35.519 83,21%	5.572 13,05%	1.217 2,85%	380 0,89%
2011.	40.629 100%	33.497 82,45%	5.525 13,60%	1.221 3,01%	386 0,95%
2012.	41.091 100%	33.886 82,47%	5601 13,63%	1.222 2,97%	378 0,92%
2013.	39.428 100%	32.500 82,43%	5.398 13,69%	1.168 2,96%	362 0,92%
2014.	39.132 100%	32.237 82,37%	5.308 13,6%	1.187 3,03%	400 1,02%

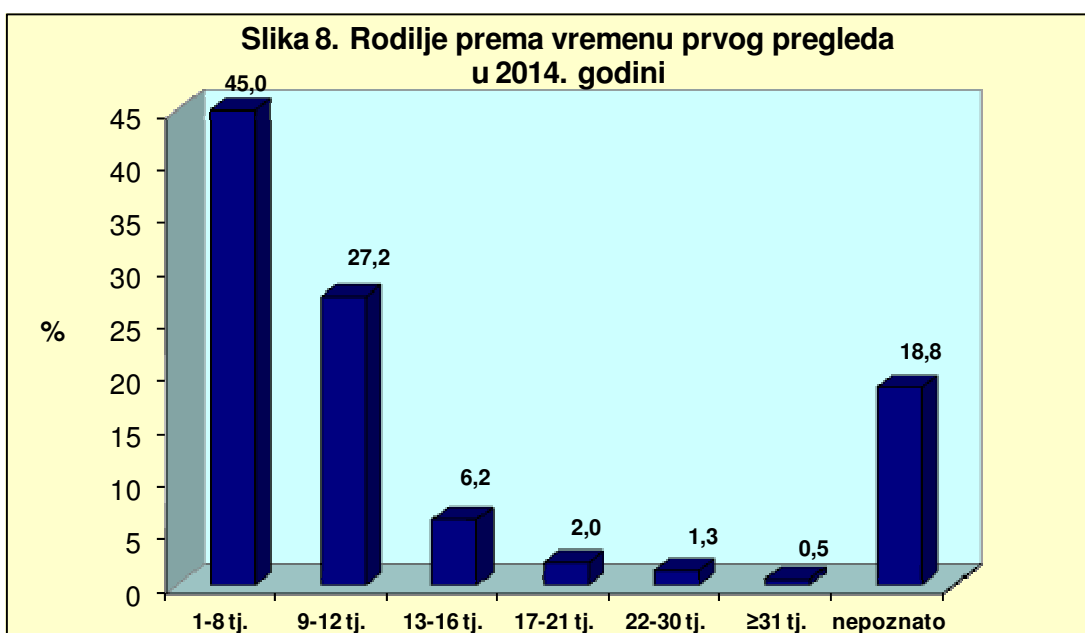
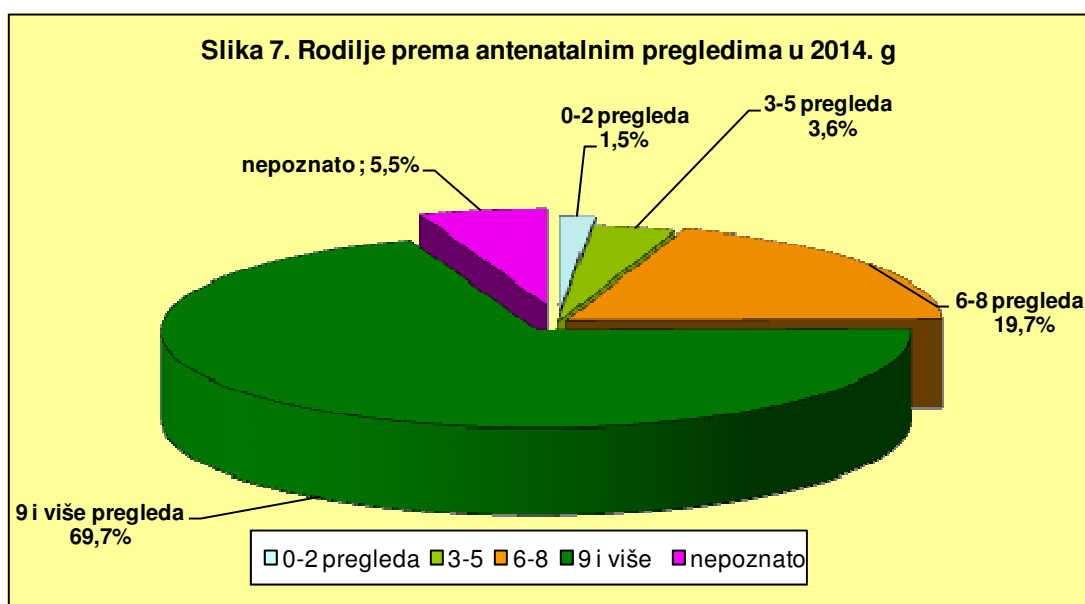
Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2015. G (prijava poroda iz zdravstvenih ustanova za 2014. godinu)

Antenatalna skrb

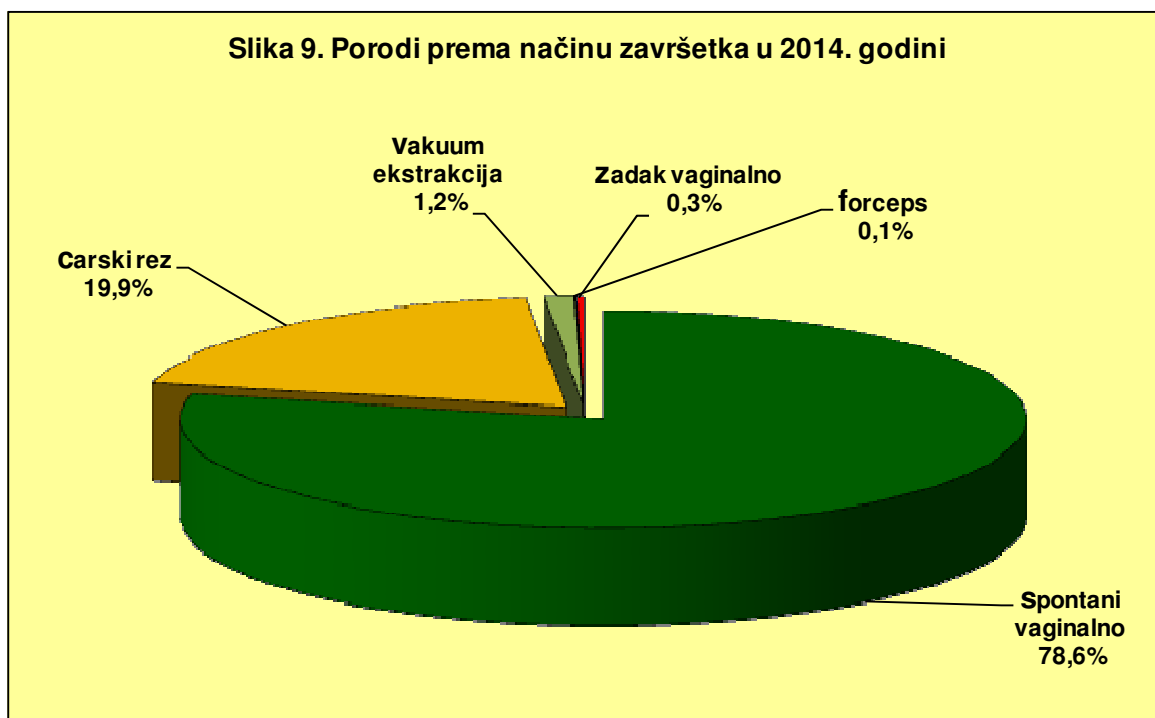
Iako na perinatalni mortalitet utječe niz isprepletnih činitelja, od onih socijalne i gospodarske prirode do bioloških, smatra se da dobra antenatalna skrb koja podrazumijeva odgovarajući broj pregleda u trudnoći i kvalitetu pregleda, sigurno može utjecati na tijek i ishod trudnoće. Prema rodilišnim podacima, udio roditelja s nekontroliranom ili nedovoljno kontroliranom trudnoćom je 1,5%, od toga ih je 0,5% s potpuno nekontroliranom trudnoćom (210), a 1,0% s 1-2 pregleda u trudnoći (382 roditelja). Najviše je roditelja (69,7%) s optimalnom antenatalnom skrbi odnosno standardnim brojem pregleda u trudnoći (9 i više pregleda, prema preporuci struke i Programu mjera zdravstvene zaštite) – slika 7.

Značajan pokazatelj antenatalne skrbi je i vrijeme prvog pregleda u trudnoći koje bi u dobro kontroliranim trudnoćama, prema Programu mjera zdravstvene zaštite, trebalo biti do 10. tjedna trudnoće (slika 8.) U ranoj trudnoći bilo je 27.868 prvih pregleda ili 71,2% (u 2013. godini 70,7%) i to do 8. tjedna 17.215, a od 9.-12. tjedna 10.653. Broj i udio kontroliranih trudnoća u prvim tjednima trudnoće je u daljnjem porastu u usporedbi s prethodnim godinama to bi trebalo pozitivno utjecati na rano otkrivanje poremećaja i komplikacija u trudnoći te povoljan perinatalni ishod po majku i dijete.

Porodi prema načinu završetka

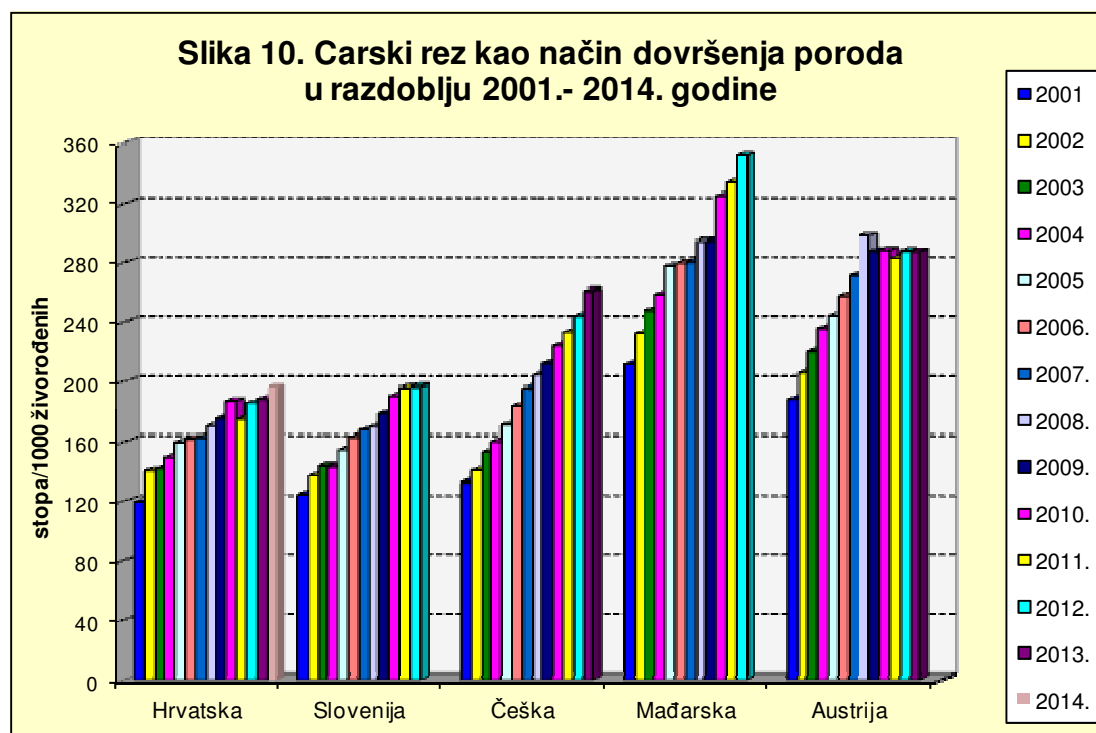
U 2014. godini zabilježeno je 78,6% poroda koji su završili spontano, 1,2% je dovršeno uz pomoć vakuum ekstraktora, vaginalni (asistirani) porod zatkom je zabilježen u 0,3% poroda, carskim rezom je dovršeno 19,9% poroda (slika 9.). U 2014. godini je bilo 7.788 carskih rezova što pokazuje porast u odnosu na prethodnu godinu (u 2013. godini 7.544 carskih rezova). Trend operativnog dovršenja poroda u većini zemalja raste, a Hrvatska u usporedbi s drugim europskim zemljama je prikazana na tablici 7. Problem porasta carskih rezova povezuje se s tumačenjem prava pacijenata odnosno utjecajem volje roditelja na odluku o načinu dovršenja poroda te mogućnostima naplaćivanja ovakvih postupaka u privatnim rodilištima, čak i onda kad nisu stručno opravdani, ali i povećanim oprezom struke vezano uz sve češće tužbe za eventualnu stručnu grešku u trudnica s komplikacijama u trudnoći i/ili porodu i nepovoljnim perinatalnim ishodom. Ipak, primjena carskog reza isključivo prema stručnim smjernicama i „vraćanje“ prirodnom spontanom porodu, ukoliko drugačiji postupak nije neophodan, predstavljali bi pozitivan pomak nakon višegodišnjeg trenda porasta dovršenja operativnim putem.

Tablica 7. Carski rezovi kao način dovršenja poroda u Hrvatskoj i nekim drugim zemljama u razdoblju 2001. – 2014. godine (stopa na 1.000 živorođenih)

godina	Hrvatska	Slovenija	Češka	Mađarska	Austrija
2001.	119,12	124,74	132,47	211,80	188,61
2002.	140,25	136,79	140,67	231,96	206,14
2003.	141,60	143,53	152,90	247,46	221,16
2004.	149,06	142,79	160,08	258,93	235,55
2005.	159,70	154,69	171,33	277,73	244,19
2006.	161,95	162,82	183,68	279,64	258,11
2007.	162,71	167,71	195,65	280,03	271,46
2008.	170,50	186,59	204,78	294,47	280,03
2009.	175,27	178,76	212,42	294,47	288,03
2010.	187,50	190,71	224,88	325,06	288,84
2011.	175,08	195,96	232,73	334,12	283,18
2012.	186,09	196,64	243,86	352,92	288,35
2013.	188,76		261,08		287,85
2014.	196,50				

Izvori podataka: «Zdravlje za sve» baza podataka, Svjetska zdravstvena organizacija, rujan 2015. godine
Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2015. godine (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2014. godinu)

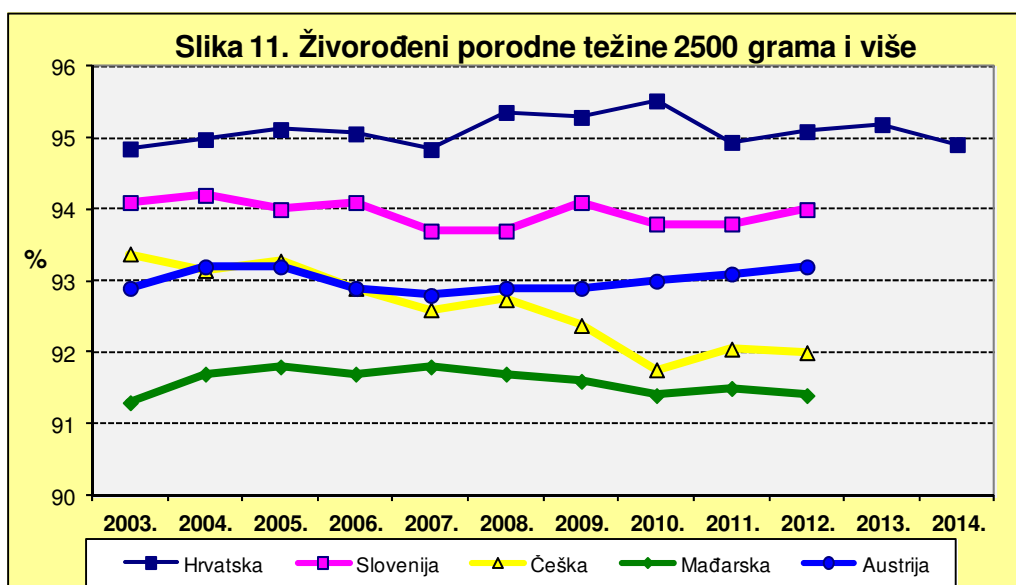
Porodna težina živorođenih

Udio živorođenih porodne težine ≥ 2500 grama je u 2014. godini 94,91% (tablica 8.) Prema porodnoj težini kao jednom od pokazatelja perinatalne skrbi, ali i socijalno-gospodarskih prilika, Hrvatska se ne razlikuje od zapadnoeuropskih ni većine posttranzicijskih zemalja, čak ima i niži udio rođenih porodne težine ispod 2500 grama. Najviše živorođenih je porodne težine 3000-3500 grama (14.627 odnosno 36,9%). Udio rođenih niske porodne težine (živorođeni porodne težine ispod 2500 grama) u 2014. Godini iznosi 4,21% što ne odstupa od dugogodišnjeg kretanja od oko 5% - tablica 8.

Tablica 8. Živorođeni u rodilištima Hrvatske prema porodnoj težini u razdoblju od 2001. do 2014. godine

godina	ukupno živorođenih	≤ 1.499 grama	1.500-2.499 grama	2.500 i više grama
2001.	38.887 100%	269 0,69%	1.649 4,24%	36.055 92,71
2002.	39.698 100%	270 0,68%	1.927 4,85%	37.420 94,26%
2003.	39.180 100%	263 0,67%	1.699 4,34%	37.161 94,85%
2004.	40.469 100%	307 0,76%	1.672 4,13%	38.436 94,97%
2005.	41.601 100%	306 0,72%	1.720 4,04%	40.499 95,12%
2006.	41.600 100%	300 0,72%	1.652 3,97%	39.564 95,06%
2007.	42.136 100%	319 0,75%	1.730 4,10%	39.983 94,89%
2008.	43.776 100%	345 0,78%	1.688 3,84%	41.743 95,4%
2009.	44.515 100%	339 0,76%	1.758 3,95%	42.418 95,29%
2010.	43.201 100%	285 0,66%	1.651 3,82%	41.265 95,52%
2011.	41.039 100%	347 0,85%	1.686 4,1%	39.006 95,05%
2012.	41.641 100%	304 0,73%	1.742 4,2%	39.595 95,09%
2013.	39.966 100%	299 0,75%	1.623 4,06%	38.044 95,19%
2014.	39.631 100%	346 0,87%	1.670 4,21	37.615 94,91

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2015. godine (prijave poroda iz zdravstvenih ustanova za 2014. godinu)

Trudnoće prema broju plodova i ishodu

Od ukupno 39.132 poroda s jednim djetetom je bilo 38.485 (98,4%). Blizanci su rođeni iz 638 poroda (1,6%), 9 poroda je bilo s troje djece (0,02%), četvoraka nije bilo. Među rođenima iz jednoplodnih poroda je bilo 38.341 živorodjenih i 144 mrtvorodjenih (0,37%), iz blizanačkih trudnoća je bilo 1.264 živorodjenih i 12 mrtvorodjenih (0,94%), iz trudnoća s trojcima bilo je 26 živorodjenih i 1 mrtvorodjeni.

Maternalna smrtnost

U 2014. godini je zbog komplikacija u trudnoći, porodu ili babinju u Hrvatskoj umrla jedna žena. Ukupna maternalna smrtnost je iznosila 2,5/100.000 živorodjenih.

Tablica 9. Maternalna smrtnost u Hrvatskoj i nekim drugim zemljama 2001.-2014. godine

godina	Hrvatska	Slovenija	Češka	Mađarska	Austrija
2001.	2,44	22,89	8,82	5,15	6,63
2002.	9,98	0	4,31	8,26	2,55
2003.	7,56	0	7,47	7,40	2,60
2004.	7,44	11,23	8,19	4,2	3,8
2005.	7,06	16,59	14,68	5,13	3,84
2006.	9,65	15,83	13,23	8,01	2,57
2007.	14,32	15,14	2,62	8,20	3,93
2008.	6,86	10,09	5,85	17,15	2,57
2009.	13,46	4,62	2,53	18,66	2,62
2010.	9,22	0	2,56	15,5	1,27
2011.	9,71	0	10,12	10,22	2,56
2012.	7,2		5,53	9,97	1,27
2013.	5,0		1,87	14,66	1,26
2014.	2,5				

Izvori podataka: «Zdravlje za sve» baza podataka, Svjetska zdravstvena organizacija, rujan 2015. godine
* Državni zavod za statistiku, interna dokumentacija za 2015. godinu

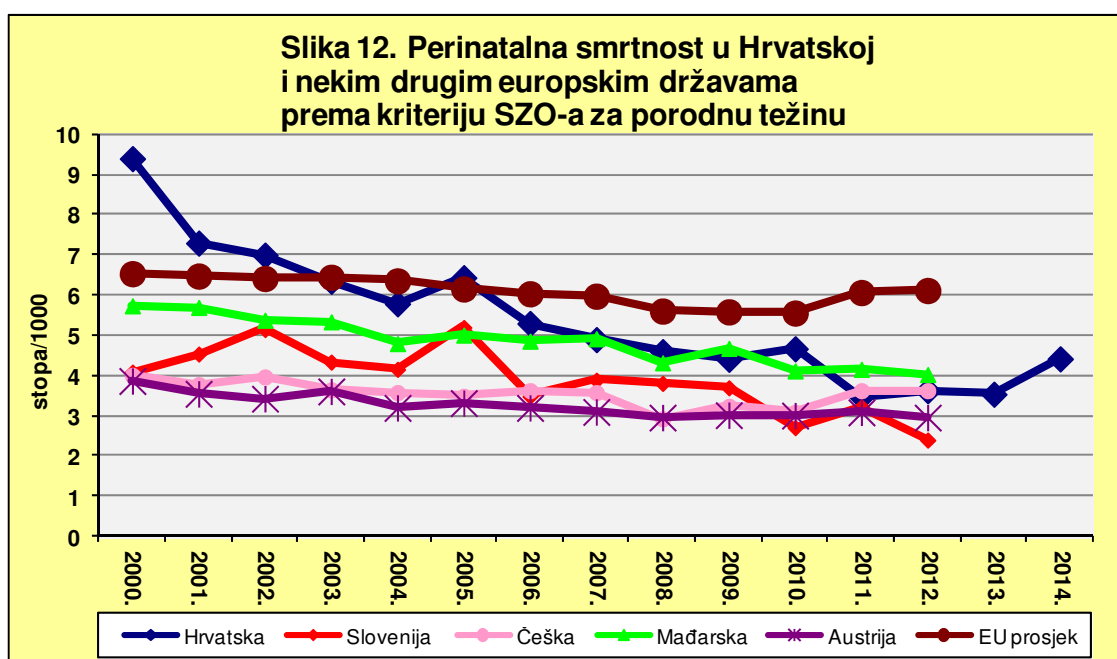
Perinatalna smrtnost

Perinatalna smrtnost kao važan pokazatelj zdravstvene skrbi, ali i utjecaja društvenih i gospodarskih prilika se nalazi u nekoliko međunarodnih statističkih baza različitih međunarodnih organizacija (UN, SZO, OECD; EUROSTAT). Međutim, različite definicije koje ove međunarodne organizacije koriste u izračunu istog pokazatelja, ali i zemlje koje šalju podatke prema vlastitim definicijama, uzrokuju otežano uspoređivanje ili ga potpuno onemogućuju.

Tako je Hrvatska do 2001. godine slala podatke o perinatalno umrlima prema upisu u matice rođenih odnosno prema vitalno-statističkim podacima. Od 2001. godine, nakon uvođenja novih zdravstveno-statističkih obrazaca Prijave poroda i Prijave perinatalne smrti, Hrvatska je u mogućnosti poštovati u potpunosti preporučenu definiciju Svjetske zdravstvene organizacije i dostavljati podatke o rođenima i perinatalno umrlima za djecu porodne težine iznad 1.000 grama (slika 12.).

Perinatalni mortalitet izračunat prema preporučenoj metodologiji Svjetske zdravstvene organizacije za međunarodne usporedbe iznosi 4,2/1.000 rođenih $\geq$ 1.000 grama porodne težine. Perinatalno umrlih težih od 1.000 grama u 2014. godini je bilo 169 od ukupno 272 (u 2013. godini 142/251). Ukupni perinatalni mortalitet u koji su uključeni i rođeni i umrli porodne težine 500-1.000 grama je 6,8/1.000 rođenih (u 2013. godini 5,8/1.000 rođenih). U 2014. godini je bilo i 14 rođenih porodne težine ispod 500 grama, a koji nisu uračunati u izračun perinatalnog mortaliteta prema metodologiji zdravstvene statistike.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2014. godini je perinatalno umrlo 272 djece odnosno 6,8/1.000 ukupno rođenih (u 2013. godini 236 djece ili 5,9/1.000 ukupno rođenih; u 2012. godini 209 djece ili 5,0/1.000 ukupno rođenih). Među perinatalno umrlima je bilo 150 mrtvorođenih stopa mrtvorođenja 3,8/1.000 ukupno rođenih (u 2013. godini 144 mrtvorođenih odnosno 3,6%) i 122 umrle novorođenčadi u dobi do sedam dana stopa rane neonatalne smrtnosti 3,1%, a u 2013. godini 92 umrlih 0-6 dana ili 2,3%. Vitalno-statistički podaci se prikupljaju za sve živorođene neovisno o težini ili trajanju trudnoće, a za mrtvorođene prema preporuci SZO-a za nacionalne statistike, od najmanje 500 grama težine i najmanje 22 navršena tjedna trajanja trudnoće, a uključena su perinatalno umrla djeca čija majka ima stalno prebivalište u Hrvatskoj najmanje godinu ili dulje. SZO za međunarodne usporedbe u perinatalnoj smrtnosti preporuča za usporedni kriterij rodnu težinu iznad 1.000 grama ili trajanje trudnoće iznad 28 tjedana, jer sve države nisu u mogućnosti osigurati kvalitetno prikupljanje podataka o živorođenima i mrtvorođenima ispod navedene težine i trajanja trudnoće. Zbog neujednačene dostave podataka o perinatalno umrlima prema preporučenim kriterijima države šalju za bazu „Zdravlje za sve“ svoje vitalno-statističke podatke.

Perinatalna smrtnost u Hrvatskoj je najvećim dijelom uvjetovana umiranjem djece niskih težinskih skupina, posebice onih izrazito niske porodne težine (<1.000 g) i vrlo niske porodne težine (1.000-1.499 g). Od 2.095 ukupno rođenih niskih težinskih skupina, <2.500 grama je perinatalno umrlo 195 djece ili 9,3% djece niske porodne težine (u 2013. godini 193 odnosno 9,5%). Ujedno, oni čine 71,7% svih perinatalno umrlih - slika 13., dok su u 2013. godini bili u udjelu od 71,8%.

Vodeći uzroci mrtvorođenja su komplikacije u trudnoći u 43,3%, najčešće povezane s patologijom posteljice i pupkovine (29,3%), slijedi skupina različitih uzroka (21,0%) među kojima prevladavaju neutvrđeni/nepoznati uzroci mrtvorođenja (8,9% fetalnih smrti), infekcije u 20,4%, kongenitalne malformacije u udjelu od 14,0% i porodna asfiksija u 1,3%. Vodeći uzroci ranih neonatalnih smrti su poremećaji povezani s komplikacijama u trudnoći u 34,9%, slijede kongenitalne malformacije u 27,9% umrlih, perinatalne infekcije u 21,7%, bolesti majke i drugi poremećaji u 7,8% kao i nezrelost bez drugih dijagnoza u 5,4% te porodna asfiksija u 2,3%.

